

GK 85
7/11731

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı: B.02.1.HZN.0.13.05.02-610/
Konu: Soru Önergesi

26.03.10 - 15357

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi: 19.01.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/11731-18846/40125 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile, İstanbul Milletvekili Sayın Sebahat TUNCEL tarafından tevcih edilen 7/11731 sayılı soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER:
1- Yazı (4 Sayfa)

DAĞITIM:
Bilgi: Başbakanlığa

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN SEBAHAT TUNCER'İN
BAŞBAKAN SAYIN RECEP TAYYİP ERDOĞAN'A TEVCİH ETTİĞİ 7/11731
ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİ İLE İLGİLİ OLARAK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

SORU 1: 2009 enflasyon oranının % 6 çıkmasına rağmen her alanda yapılan ve yapılacak olan zamların enflasyon rakamından fazla olmasının nedenleri nelerdir?

SORU 4: Dünyada benzini en pahalı satan ülke olmamıza rağmen benzine yapılan zammın gerekçesi nedir?

SORU 5: Yapılan bu zamların Anayasa'nın 2. 5. 166. 172 maddeleri, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanunun 1. maddesinde belirtilen Evrensel Tüketici Haklarının temel ilkesi olan, "Tüketicilerin temel gereksinimlerinin karşılanması, ekonomik çıkarlarının korunması haklarına" uygun olmadığı konusunda genel kanıya ilişkin düşünceleriniz nelerdir?

SORU 8: Ekonomik krizin etkilerini en yıkıcı biçimde yaşayan Türkiye halkının içinde bulunduğu koşullar göz önüne alındığında, Ocak 2010'dan itibaren hükümetinizce uygulamaya konan zamları geri almayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 1,4,5,8 :

2009 yılında küresel kriz tüm ülke ekonomilerini olumsuz yönde etkilemiştir. Türkiye krizle mücadele kapsamında pek çok tedbir almıştır. Ancak, alınan tedbirler nedeniyle harcamaların artması ve ekonomideki yavaşlamaya bağlı olarak da vergi gelirlerinin düşmesi bütçe açığının artmasına neden olmuştur. Bütçe dengelerini iyileştirmek amacıyla, 2010 yılı başında akaryakıt, tütün ürünleri ve alkollü içkilerden alınan maktu ÖTV'de artışa gidilmiş, köprü ve otoyol geçiş ücretleri artırılmıştır.

Küresel krizin etkisiyle başta petrol olmak üzere emtia fiyatlarında 2009 yılının ilk aylarında ciddi oranda gerileme olmuştur. Ancak küresel ekonomide toparlanma sinyalleri ile birlikte petrol ve diğer emtia fiyatları artmaya başlamıştır. Türkiye, kullandığı petrolün önemli bir bölümünü ithal etmektedir, bu nedenle küresel emtia fiyatlarındaki artışlar ülke içindeki fiyatlara yansımaktadır.

SORU 3: Artan işsizlik rakamları ve sosyal yansımaları için kısa ve orta vadede bir planınız mevcut mudur? Bu konuda ilgili kurumlar çalışmalar yürütmekte midir? Yürütülmekte ise bu planlar nelerdir?

SORU 7: Vergi artışları ve zamlar yüzünden zor duruma düşecek, işsiz olan ya da asgari ücretle geçinen ailelerin mağduriyeti için bir ön görünüz var mıdır? Bu kişilerin mağduriyetini gidermek için bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 3,7 :

Küresel krizin istihdam üzerindeki olumsuz etkilerini hafifletmek amacıyla bir çok tedbir alınmıştır. Doğrudan istihdamı hedef alan düzenlemeler kapsamında:

- Aktif işgücü programlarının geliştirilmesi uygulaması yürürlüğe konmuştur.
 - Toplum yararına işler için oluşturulan çalışma programlarına aktarılan kaynak artırılmış; okul, hastane vb. sağlık kurumlarındaki bakım ve onarım işleri, ağaçlandırma ve erozyon kontrolü, çevre düzenlemesi ve arazi ıslahı, park ve bahçe düzenlemesi konularındaki geçici istihdam amacıyla uygulanan programlar genişletilmiştir
 - İŞKUR'un mesleki eğitim faaliyetleri genişletilmiştir. Söz konusu faaliyetler ile vasıflı işgücü ihtiyacının karşılanması ve işgücünün mesleki becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Eğitim süresince katılımcılara günlük 15 TL ödeme yapılmaktadır.
 - İŞKUR ve KOSGEB tarafından ile beraber yürütülen proje kapsamında kişilere girişimcilik ve eğitim danışmanlığı hizmeti verilmiştir. Eğitim sonucunda, KOSGEB kriterleri çerçevesinde sunulacak projelere KOSGEB tarafından 4.000 TL tutarında hibe verilmektedir. Program kapsamında girişimcilik eğitimi verilen kişi sayısının 10 bin kişiye ulaşması hedeflenmektedir.
 - Meslek lisesi, dengi ve üstü eğitim kurumu mezunları işbaşı eğitimleri çerçevesindeki stajlarla desteklenmektedir. Uygulamayla iş tecrübesi olmayan gençlere deneyim kazandırılması ve iş bulma olanaklarının artırılması hedeflenmektedir. Uygulama kapsamında İŞKUR tarafından stajyerlere 6 aya kadar günlük 15 TL ödeme yapılmaktadır.

- İşyerlerinde 2009 yılı Nisan ayındaki mevcut istihdama ilave olarak işe alınan işçiler için prim desteği sağlanmıştır. Uygulama kapsamında, asgari ücret üzerinden işveren primi 6 ay boyunca devlet tarafından karşılanmaktadır.
- İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları'nın etkinliğinin artırılması, İstihdam Şurası'nın toplanması, fon yararlanıcılarının profillerinin çıkarılması, teşviklerin etkinliğinin incelenmesi ve mesleki eğitimler ve kullanılan kaynağın etkinliğinin incelenmesi öngörülmüştür.
- Kısa çalışma ödeneğinin miktarı yüzde 50 oranında artırılarak, yararlanma süresi 3 aydan 6 aya çıkarılmıştır. Ödenekten 2010 yılı sonuna kadar yararlanılabilecektir.
- 5084 sayılı teşvik yasasının sosyal güvenlik primi desteği uygulaması 2012 yılına kadar uzatılmıştır.
- Genç ve kadın istihdam teşvikinin süresi uzatılmıştır.
- İşsizlik ödeneği yüzde 11 oranında artırılmıştır.

Doğrudan istihdamı hedef alan yukarıdaki tedbirlere ek olarak, istihdamı dolaylı olarak olumlu etkileyecek diğer tedbirler de uygulamaya konulmuştur. Bu kapsamda, yurtiçi talebi canlandırmak amacıyla belirli sektörlerde geçici KDV ve ÖTV indirimleri yapılmış; bölgesel ve sektörel teşvikleri içeren yeni bir teşvik sistemi oluşturulmuş; tarım ürünleri lisanslı depoculuk kanunu kapsamında düzenlenen ürün senetlerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlara gelir ve kurumlar vergisi muafiyeti getirilmiş; KOBİ birleşmelerini teşvik etmek amacıyla birleşen KOBİ'lere kurumlar vergisi indirimi imkanı getiren yasal düzenleme hayata geçirilmiş; ihracatçılara kullandırılan kredilerin faizleri düşürülmüş ve kullanım limitleri artırılmış; KOBİ'lerin finansman imkanlarına daha kolay erişebilmesi amacıyla Kredi Garanti Fonu'na ek kaynak aktararak söz konusu fona işlerlik kazandırılmış; KOBİ'lere sıfır ve düşük faizli kredi desteği verilmiştir.

Önümüzdeki üç yılda uygulanacak olan ekonomi politikaları 16 Eylül 2009 tarihinde açıklanan Orta Vadeli Program ile ortaya konmuştur. Buna göre, dünya ekonomisindeki gelişmeler ve beklentiler çerçevesinde, Türkiye ekonomisinde 2009 yılında yaşanacak bir daralmanın ardından 2010 yılında toparlanma sürecine girileceği ve sonraki dönemde büyümenin daha da artacağı beklenmektedir. Orta Vadeli Program'da da belirtildiği üzere, toparlanma sürecinin başlamasıyla işsizlik oranı da kademeli olarak azalacaktır. Nitekim, OECD ve Avrupa Birliği Komisyonu başta olmak üzere birçok uluslararası kuruluş, Türkiye'nin 2010 yılından

itibaren krizden en hızlı çıkacak ve önümüzdeki dönemde yüksek büyüme performansı yakalayacak ülkelerin başında geldiğinin altını çizmektedir.

SORU 2: Sosyal devlet ilkesi gereği, hükümetin ekonomik krizin asıl mağduru olan emekçi-çalışan kesimin yanında yer alması gerekirken, dolaylı vergilerin ağırlığı ve son yapılan zamların da orta çıkardığı gibi aksine bir tutum sergilemesindeki amaç nedir? Bu tutum, ülkemizde zaten sorunlu işleyen sosyal devlet misyonunun bitirilmesi anlamı mı taşımaktadır?

SORU 6: 2010 bütçesi hazırlanırken, vergiler ve zamlar dışında ekonomik refahı artırıcı başka önlemler düşünülmüş müdür? Düşünülmüş ise bunlar nelerdir?

CEVAP 2,6 :

2010 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Türkiye'nin ekonomik ve mali istikrarını sürdürmeyi esas alan bir bütçedir. Küresel krizden çıkışın temel politikalarını ve hedeflerini ortaya koyan 2010-2012 dönemi Orta Vadeli Programı çerçevesinde ve gerçekçi makroekonomik varsayımlar baz alınarak hazırlanmıştır.

2009 yılı bütçesinde uygulanan esnaf kredileri ve tarımsal kredilerde verilen faiz desteğine, ihracat desteklerine, küçük ve orta ölçekli işletmelere sağlanan desteklere, hazine teşvik ödemelerine ve istihdamın maliyetini azaltmak amacıyla yürürlüğe konulan 5 puanlık işveren primi desteği uygulamasına 2010 yılı bütçesinde de devam edilmektedir.

Kriz nedeniyle tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de işsizlik oranında artış görülmesi, sosyal yardım ve destekleri daha da önemli hale getirmiştir. Buna paralel olarak, 2010 yılı bütçesi sosyal yönü güçlü olacak biçimde hazırlanmıştır. Bütçede, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonuna aktarılan kaynak yüzde 26,7 oranında artırılmış, yeşil kartlılara sağlanan sağlık yardımı ödenekleri 4,6 milyar TL'ye çıkarılmış ve 2003 yılından beri uygulanan yoksul ailelere yönelik kömür yardımı için yeterli ödenek ayrılmıştır.

Emekli vatandaşlarımızın alım gücünü artırmak amacıyla, SGK'dan 4/a ve 4/b'li olarak aylık alanlardan 1.298 TL'ye kadar aylık alanların aylıklarına 2010 yılı Ocak ayında seyyanen 60 TL artış uygulanmıştır. Böylece 2010 yılı Ocak ayında en düşük emekli maaşında yaklaşık yüzde 20,4 oranında artış gerçekleştirilmiştir.